

УДК 929(477)“1948/2016”В.Піпаш:793.31

DOI : <http://dx.doi.org/10.30970/vas.23.2022.12200>

ВАСИЛЬ ПІПАШ – БІОГРАФІЧНИЙ ТА ТВОРЧИЙ ШЛЯХ

Іванна КОСТУР

<https://orcid.org/0000-0002-5312-8847>

*Львівський національний університет імені Івана Франка
кафедра режисури та хореографії,
вул. Валова, 18, Львів, Україна, 79008
e-mail: Ivanna.Kostur@lnu.edu.ua*

Надія КІПТІЛОВА

<https://orcid.org/0000-0003-3233-7380>

*Львівський національний університет імені Івана Франка
кафедра режисури та хореографії,
вул. Валова, 18, Львів, Україна, 79008
e-mail: Nadiya.Kiptilova@lnu.edu.ua*

Проведено систематизацію зібраних даних про Василя Онуфрійовича Піпаша як провідного діяча хореографічного мистецтва України середини ХХ – початку ХХІ століття, його внесок як артиста, балетмейстера, викладача закладу вищої освіти, члена музичної спілки та художнього керівника хореографічних колективів. Цю постать визначено не лише у контексті професійних фактів діяльності, а й у збереженні та розвитку української хореографічної традиції. Мета нашого дослідження – біографія та творчий шлях Василя Піпаша, видатного діяча хореографічного мистецтва України, зокрема в середині ХХ – початку ХХІ століття. Методологія дослідження полягає в аналізі зібраних даних, архівних матеріалів та проведенні інтерв'ю з різними джерелами, такими як рідні, колеги, друзі та вихованці В. Піпаша. Наукова новизна полягає в систематизації та представленні різноманітних аспектів творчості В. Піпаша, включаючи його роль у різних хореографічних колективах, внесок у розвиток національного хореографічного мистецтва та як основного представника цієї галузі.

На основі зібраних даних та архівних матеріалів сім'ї досліджено біографію та творчий шлях Василя Онуфрійовича Піпаша – провідного діяча хореографічного мистецтва України середини ХХ – початку ХХІ століття, артиста, балетмейстера-репетитора, Заслуженого академічного Закарпатського народного хору, балетмейстера Національного ансамблю пісні і танцю “Гуцулія”, асистента кафедри диригування і співу Прикарпатського університету імені Василя Стефаника, члена Національної всеукраїнської музичної спілки, художнього керівника Народного ансамблю пісні і танцю “Черемош” Львівського національного

університету імені Івана Франка. Важливими аспектами творчої діяльності Василя Піпаша були його внесок у розвиток національного хореографічного мистецтва та активна участь у збереженні і популяризації традиційних українських танцювальних форм. Як артист і балетмейстер він не лише передавав свою талановитість та майстерність молодому поколінню, а й активно сприяв створенню новаторських постановок та хореографічних вирішень. Додатково, участь Василя Піпаша у Національній всеукраїнській музичній спільці підкреслює його значущість як фахівця у різних сферах культурної діяльності. Його внесок у роботу Народного ансамблю пісні і танцю “Черемош” визначався не лише талантом, а й великою енергією, заснованою на глибокому розумінні і любові до української народної культури.

Ключові слова: Василь Піпаш, хореографія, мистецтво, балетмейстер, хореограф, біографія, народний танець, традиції, народна творчість.

Постановка проблеми. З висвітленням активного розвитку науки про хореографічне мистецтво як у світі, так і в Україні виникає необхідність детального дослідження та систематизації інформації про видатних представників цієї галузі. Це стає важливим етапом для подальших методологічних розробок і збереження культурних надбань українського народу. Матеріали такого типу є навчальним ресурсом для молодого покоління та студентів мистецьких напрямів, що слугує як приклад успішної творчості та сприяє професійному розвитку.

Мета дослідження – біографія та творчий шлях Василя Піпаша, видатного діяча хореографічного мистецтва України, зокрема в середині ХХ – початку ХХІ століття.

Методологія дослідження полягає в аналізі зібраних даних, архівних матеріалів та проведенні інтерв’ю з різними джерелами, такими як рідні, колеги, друзі та вихованці В. Піпаша.

Наукова новизна полягає в систематизації та представленні різноманітних аспектів творчості Василя Піпаша, включаючи його роль у різних хореографічних колективах, внесок у розвиток національного хореографічного мистецтва та особистість як головного представника цієї галузі.

Аналіз досліджень. До питання опрацювання діяльності провідних хореографів України у своїх працях зверталися: О. Плахотнюк, досліджуючи провідних діячів Галичини – В. Щурат, Є. Бутинця [13; 14]; О. Петрик – творчість провідної балерини української сцени Н. Слободян [15]. Олександр Масляник розглянув основні етапи біографії Василя Онуфрійовича Піпаша у своїх документальних виданнях “Гуцульщина у Львові” [4] і “Черемошу грають хвили” [5]. Однак власне це дослідження розширює цей контекст, урахуовуючи інтерв’ю з рідними, колегами, друзями та вихованцями маестро, а також архівні матеріали, надані його родиною, для більш повного та глибокого розкриття постаті українського хореографа та його внеску у розвиток народного хореографічного мистецтва [1; 2; 3].

Виклад основного матеріалу. Мистецтвознавець О. Плахотнюк визначає важливість питання персоналізації українського хореографічного мистецтва, зазначаючи: “Утвердження процесів становлення українських педагогічних новаторських пошуків у викладанні танцю, так само як і формування плеяди молодих балетмейстерів, викладачів, керівників хореографічних колективів, не може бути здійсненне без вивчення і усвідомлення авторських методик

провідних діячів національного хореографічного мистецтва України” [14, с. 27]. Василь Піпаш народився 4 серпня 1948 року в селі Косівська Поляна Рахівського району Закарпатської області в сім’ї Онофрія та Василини, яка славилася своєю дружбою та працьовитістю. Його батьківська родина також відзначалася цікавою історією: дід Онофрій з боку батька працював власником лісопилки та займався транспортуванням деревини на джас-кочії. З іншого боку, дід Андрій з боку матері мав свій власний магазин, але йому довелося стати жертвою насильства під час подій у Рахові в 1944 році, коли його вбили мадяри [4, с. 192]. З 1955 до 1966 року В. Піпаш навчався у школі у с. Великий Бичків [4, с. 192].

У своєму листі-спогаді Василь пише: “Лісорубе, любове моя! З тебе все почалося... Моя мамко ходила співати і мене брала з собою, але мені там було нецікаво, і я втікав до танцюристів. Уже в 4 класі я знав усі танці, і коли хтось не приходив на репетицію, то Йосип Миколайович казав: «Малий, ану вставай!»” [3]. Саме так, будучи ще малим хлопцем, Василь Онофрійович вперше познайомився із народним танцем. “Чому я написав «лісорубе, любове моя?» Та тому що це була сім’я” [3]. З 1963 до 1966 року В. Піпаш був активним учасником танцювальної групи в народному ансамблі пісні і танцю “Лісоруб” Великобичківського лісохімкомбінату. Разом із артистами гірського селища – учасниками ансамблю “Лісоруб” – вдалося побувати в Ужгороді, Києві, Москві. Керівником тоді був Йосип Миколайович Волощук, саме він відкрив дорогу у творче життя В. Піпашу, адже брав його із собою усюди та змушував проводити репетиції, щоб здобути досвід балетмейстера. Йосип Миколайович був йому за батька, піклувався, цікавився його навчанням та життям, допоміг знайти роботу – В. Піпаш керував танцювальною групою вчителів Бичківської школи Тячівського району, працював у ансамблі “Ялинка” Виноградівської взуттєвої фабрики. Ось так і почалася його кар’єра танцюриста [3].

Одразу після закінчення школи, у 1966 році, вступив до Ужгородського училища культури і мистецтв та був запрошений у Заслужений академічний Закарпатський народний хор – єдиний тоді в Україні професійний колектив, який пропагує і збагачує українську пісенну та хореографічну культуру, мистецтво всіх національних меншин, що здавна мирно проживають на закарпатській землі [8]. З 1959 року балетмейстер танцювальної групи колективу була Народна артистка України Клара Федорівна Балог. Вона часто доручала досвідченим танцюристам вести заняття з групою, виховуючи у такий спосіб навички роботи з колективом, та бути асистентами у її постановках, зокрема й В. Піпашу [6, с. 51]. Зазначимо, що зміна поколінь танцювальної групи аж ніяк не відзначалась на виконавській майстерності. Завдяки своєрідному репертуару та високому професійному рівню виконання кожного артиста колектив легко завойовував людські симпатії. Шанувальники народного мистецтва прагнули насолодитися творчістю Закарпатського народного хору: гастролі в усіх куточках Радянського Союзу та за кордоном, концерти для делегатів XXV–XXVI–XXVII з’їздів КПУ та КПРС [4, с. 192]. І це ще не весь перелік мистецької діяльності колективу того часу.

Ця сторінка творчості В. Піпаша була яскравою та насиченою. Проте настала пора для професійної пенсії як танцівника і початок нового етапу у його житті – як висококваліфікованого педагога. У 1987 році він розпочав свою роботу хореографом-репетитором у Закарпатському народному хорі [4, с. 192]. Протягом

цього періоду, спільно з К. Балог, він поставив вокально-хореографічну композицію “Шовкова косиця”, яка досі залишається частиною репертуару [6, с. 51]. В. Піпаш був пристрасно закоханий у танцювальне мистецтво, глибоко розумів його суть і завжди прагнув розширити свої знання. Під час зустрічей з різними колективами на концертах чи фестивалях він налагоджував нові зв’язки, цікавився характеристиками постановок – їх структурою, особливостями регіону, до якого належали танці, та іншими деталями виконання, включаючи будову національного костюму. В той же період він пройшов навчання на курсах підвищення кваліфікації працівників культури, які проводили провідні майстри сцени, такі як Асаф Мессерер, Галина Уланова, Борис Акімов та інші, на базі Великого театру в Москві. К. Балог мала великі плани щодо В. Піпаша, але доля розпорядилася інакше, оскільки в 1988 році він став балетмейстером Гуцульського ансамблю пісні і танцю [4, с. 192].

З 1992 по 1995 рік він виконував обов’язки асистента кафедри диригування і співу Прикарпатського університету імені Василя Стефаника. Наступний рік він провів у Канаді, зокрема у містах Лондон та Торонто в провінції Онтаріо [4, с. 192].

І знову Батьківщина, Львів, який зустрів В. Піпаша із теплими обіймами. Він отримав багато робочих пропозицій, проте обрав Народний ансамбль танцю “Горицвіт” [12]. За період діяльності репертуар ансамблю збагатився постановками західного регіону: закарпатський танець “Ужанський весільний”, гуцульський танець “Рахівчанка”, “Покутський”, закарпатський “Дубо-танець” та “Увиванець”, фрагмент гуцульського весілля [7].

У 2001 році в Києві проходив звіт-концерт колективів художньої самодіяльності Львівщини, де В. Піпаш став хореографом-постановником. Палац “Україна” був переповнений талановитими танцівниками, серед яких і учасники-ветерани Народного ансамблю пісні і танцю “Черемош” Центру культури та дозвілля Львівського національного університету імені Івана Франка [11]. Саме тут розпочинається найяскравіша сторінка творчості під назвою “Черемош – це моє життя”.

Ансамбль складався з трьох компонентів: оркестру, танцювальної групи і хору. Хоча це був єдиний колектив і одна історія, проте кожна частина виступала окремо, без видимих проявів співпраці та взаємодії. Кожен елемент був ізольованим. Тому у В. Піпаша з’явилася ціль – побачити на сцені єдиний живий організм, досягнути взаємодію та співпрацю артистів усіх складових колективу. Розпочалася детальна праця з кожною частиною колективу окремо, а потім їх об’єднання. Цей процес зайняв кілька років, перш ніж вдалося досягти поставленої мети. Найбільшою перемогою був хор, який почав виступати без партитур, переміщаючись по сцені і навіть подекуди виконуючи основні елементи того чи іншого танцю [1].

“Черемош” збагатився постановками карпатського краю – Гуцульщина, Бойківщина, Закарпаття, Буковина, а також вокально-хореографічними картинками [5]. Учасники ансамблю згадують, що дебютним танцем, під керівництвом В. Піпаша, була “Дев’ятка”, а перша поїздка – в Іспанію [1].

Отож, 40- та 50-річчя колективу, численні фестивалі – Україна, Австрія, Франція, Польща, Словаччина, Македонія, Туреччина – це далеко не увесь перелік подій студентського Народного ансамблю пісні і танцю “Черемош”, який гучно заявляв про себе у всіх куточках світу під успішним керівництвом В. Піпаша [1].

Після ювілейного концерту 12 листопада 2013 року, присвяченого 50-річчю у Львівському національному академічному театрі опери та балету імені Соломії

Крушельницької, глядачі залишалися враженими ще довгий час. Висловлюють захоплені відгуки про творчість В. Піпаша ще й досі. Він проявив себе як чутлива особистість, неспіддатна забуттю. Після кожного концерту він особисто висловлював подяку всім учасникам ансамблю, завжди був у курсі справ кожного, навіть серед великої кількості людей, та здавалося, що він знаходив час для кожного окремо. В. Піпаш був людиною з чудовим почуттям гумору, і спілкування з ним було не лише приємним, а й освітнім, особливо в контексті вивчення закарпатської говірки [1].

Доля так склалася, що останній спільний концерт ансамблю “Черемош” та В. Піпаша символічно відбувся у селі Великий Бичків (тут були перші танцювальні навички В. Піпаша у ансамблі “Лісоруб”) у вересні 2016 року. Почались проблеми зі здоров’ям, і 10 листопада цього ж року серце В. Піпаша перестало битися. Він був похований у с. Поповичі Мостиського р-ну Львівської обл. [1].

Чималий творчий доробок (близько 50-ти танців та композицій) В. Піпаша живе у багатьох аматорських хореографічних колективах цілої України: Народний художній колектив-ансамбль народного танцю “Вихиляс” Центру дитячої та юнацької творчості Шевченківського району м. Запоріжжя, Київська дитяча школа українського танцю “Барвіночок”; Народний фольклорно-етнографічний ансамбль Володимира Нероденка “Веснянка” Молодіжного центру культурно-естетичного виховання Київського Національного Університету імені Тараса Шевченка; Народний ансамбль танцю “Молодість” Червоноградського Народного дому; Народний ансамбль танцю “Горицвіт” імені Зенона Колобича Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького; Зразковий ансамбль народного танцю “Ранок” Будинку дитячої та юнацької творчості Франківського району м. Львова; Народний художній колектив-ансамбль танцю “Серпанок” ЦТДЮГ; Зразковий ансамбль народного танцю “Веселкові корали” Львівської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 82; Вокально-хореографічний ансамбль “Калинове намисто” середньої загальноосвітньої школи № 72; Народний дитячо-юнацький ансамбль народного танцю “Полуничка”; Зразковий ансамбль народного танцю “Роси світанку” Львівської середньої загальноосвітньої школи № 84 ім. Блаженної Йосафати Гордашевської [7].

У Народному ансамблі пісні і танцю “Черемош” В. Піпаш виконав три основні авторські роботи: хореографічна композиція “Водичанські наспіви” (2005), хореографічна композиція “Прикарпатський святковий” (2010), вокально-хореографічна композиція “Україна” (2013). Тепер ці композиції є в репертуарі ансамблю українського народного танцю “Прем’єра” кафедри режисури та хореографії Львівського національного університету імені Івана Франка [10].

Усе своє свідоме життя В. Піпаш присвятив народній творчості, вивчав традиції хореографічного мистецтва України та працював над їх збереженням та популяризацією. Його творчий та життєвий шлях є натхненням для наслідування та об’єктом для подальших досліджень. Адже важливо фіксувати інформацію про хореографічних митців, оскільки це є частиною культурної спадщини нашої нації. Такі дані допомагають зберегти і передати унікальні традиції та особливості українського народного мистецтва, розуміти його еволюцію, що може стати основою для вдосконалення методик, репертуару та організації мистецьких колективів, а також розповсюджувати національне мистецтво України у світі та стверджувати свою самобутність.

Список використаної літератури

1. Байдіна А. О. Життя і творчість Піпаша Василя Онуфрійовича : інтерв'ю з ветеранами Народного ансамблю пісні і танцю “Черемош” ЛНУ ім. Івана Франка : аудіозапис від 08.10.2018 року. Львів. З архіву Байдіної А. О. 2018.
2. Байдіна А. О., Кіптілова Н. В. Життя і творчість Піпаша Василя Онуфрійовича : інтерв'ю з Семеном В. І. : аудіозапис від 18.10.2018 року. Львів, Стефаника, 10. Кафедра режисури та хореографії ЛНУ ім. Івана Франка. З архіву Байдіної А. О. 2018.
3. Байдіна А. О., Савицький І. П. Життя і творчість Піпаша Василя Онуфрійовича : інтерв'ю з Питель Л. В. : аудіозапис від 03.10.2018 року. Львів. З архіву Байдіної А. О. 2018.
4. Гуцульщина у Львові : док.-довід. видання / за ред. О. І. Масляника. Львів : Тиса, 2012. 252 с.
5. Черемошу грають хвилі... / за ред. О. І. Масляника. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. 218 с.
6. Хланта І. В. Пісня над Карпатами: Державний заслужений Закарпатський народний хор. Ужгород : Карпати, 1994. 85 с.
7. Василь Піпаш – яскравий представник пляди учнів Клари Балог. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=dvR6vqhA6ro>
8. Заслужений академічний Закарпатський народний хор. URL : <https://zakchoir.com.ua/>
9. Микола Попенко. Шовкова косиця. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=XpGE1nta-MM&list=PLfu0i0LvFOHPDDWJWddKt8hYHjulWEjBZ&index=7&t=1266s> (дата перегляду: 08.05.2020).
10. Мистецький вечір пам'яті Василя Онуфрійовича Піпаша “Спомин серця” 17 листопада 2018 року. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=KHtlyzWGI40&list=PLfu0i0LvFOHPDDWJWddKt8hYHjulWEjBZ&index=6&t=8348s>
11. Народний ансамбль пісні і танцю “Черемош”. URL : <https://cheremosh.lnu.edu.ua/>
12. Народний ансамбль танцю “Горицвіт”. URL : <http://www.gorytsvit.com.ua/>
13. Плахотнюк О. А. Василина Степанівна Щурат-Глуха (схиігуменія Вероніка) – забута постать львівської сцени. Вісник Львівського університету. Серія Мистецтвознавство. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2016. Вип. 17. С. 255–261. URL : https://kultart.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/Visnyk_17.pdf
14. Плахотнюк О. А. Сторінки творчої біографії Едуарда Бутинця. Танцювальні студії : зб. наук. праць. 2018. Вип. 2. С. 27–34. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/ds_2018_2_5
15. Petryk O. Contribution of Natalia Slobodian to the establishment of artistic traditions and formation of Lviv ballet repertory. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2018. № 3. С. 227–231. URL : <http://journals.uran.ua/visnyknakkim/article/view/147407>

References

1. Baidina, A. O. (2018). Zhyttia i tvorchist Pipasha Vasyliya Onufriiovycha : intervui z veteranamy Narodnoho ansambliu pisni i tantsiu “Cheremosh” LNU im. I. Franka

[Life and Creative Work of Pypash Vasyl Onufriyovych: An Interview with Veterans of the Folk Song and Dance Ensemble “Cheremosh” Ivan Franko National University of Lviv] : audiozapys vid 08.10.2018 roku. Lviv. Z arkhivu Baidinoi A. O. [in Ukrainian].

2. Baidina, A. O. & Kiptilova, N. V. (2018). Zhyttia i tvorchist Pipasha Vasyliya Onufriiovycha : intervui z Semenom V. I. [Life and Creative Work of Pypash Vasyl Onufriyovych: An Interview with Semen V. I.] : audiozapys vid 18.10.2018 roku. Lviv, Stefanyka, 10. Kafedra rezhysury ta khoreohrafi LNU im. I. Franka. Z arkhivu Baidinoi A. O. [in Ukrainian].

3. Baidina, A. O., Savytskyi, I. P. (2018). Zhyttia i tvorchist Pipasha Vasyliya Onufriiovycha : intervui z Pytel L. V. [Life and Creative Work of Pypash Vasyl Onufriyovych : An Interview with Pytel L. V.] : audiozapys vid 03.10.2018 roku. Lviv. Z arkhivu Baidinoi A. O. [in Ukrainian].

4. Hutsulshchyna u Lvovi : dok.-dovid. vydannia. (2012). [Hutsul region in Lviv / documentary reference edition] / za red. O. I. Maslianyka. Lviv : Tysa, 252 s. [in Ukrainian].

5. Cheremoshu hraiut khvyli... (2013). [Cheremosh waves play...] / za red. O. I. Maslianyka. Lviv : LNU imeni Ivana Franka, 218 s. [in Ukrainian].

6. Khlanta, I. V. (1994). Pisnia nad Karpatamy: Derzhavnyi zasluzhenyi Zakarpatskyi narodnyi khor [Song Over the Carpathians: State Honored Transcarpathian Folk Choir]. Uzhhorod : Karpaty, 85 s. [in Ukrainian].

7. Vasyl Pipash – yaskravyi predstavnyk pleiady uchniv Klary Baloh. (2023). [Vasyl Pipash is a bright representative of the galaxy of Klara Balog’s students]. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=dvR6vqhA6ro> [in Ukrainian].

8. Zasluzhenyi akademichnyi Zakarpatskyi narodnyi khor. (2020). [Honored Academic Transcarpathian Folk Choir]. URL : <https://zakchoir.com.ua/> (data zvernennia: 19.05.2020) [in Ukrainian].

9. Mykola, Popenko. Shovkova kosytsia. (2020). [Mykola Popenko Silk braid]. URL : <https://youtu.be/XpGEInta-MM?si=xl3pe78FTUsJa9IV> [in Ukrainian].

10. Mystetskyi vechir pamiati Vasyliya Onufriiovycha Pipasha “Spomyn sertsia” 17 lystopada 2018 roku. (2018). [Art evening in memory of Vasyl Onufriyovych Pipash “Memory of the Heart” | November 17, 2018]. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=KHTlyzWGI40&list=PLfu0i0LvFOHPDDWJWddKt8hYHjulWEjBZ&index=6&t=8348s> [in Ukrainian].

11. Narodnyi ansambl pisni i tantsiu “Cheremosh”. (2020). [Song and Folk Dance Ensemble “Cheremosh” Ivan Franko Lviv National University]. URL : <http://cheremosh.lnu.edu.ua/> [in Ukrainian].

12. Narodnyi ansambl tantsiu “Horytsvit”. (2020). [Folk Dance Ensemble “Horytsvit”]. URL : <http://www.gorytsvit.com.ua/> (data zvernennia: 19.05.2020) [in Ukrainian].

13. Plakhotniuk, O. A. (2016). Vasylyna Stepanivna Shchurat-Hlukha (skhyihumeniia Veronika) – zabuta postat lvivskoi stseny [Vasylyna Stepanivna Shchurat-Hlukha (Mother Superior Veronika) – a forgotten figure of the Lviv stage] : *zb. nauk. prats. Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriia Mystetstvoznavstvo*. Lviv : LNU im. I. Franka, 17, 255–261. URL : https://kultart.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/Visnyk_17.pdf [in Ukrainian].

14. Plakhotniuk, O. A. (2018). Storinky tvorchoi biohrafii Eduarda Butyntsia [Pages of the creative biography of Eduard Butynets] : *zb. nauk. prats. Tantsiuvalni studii*, 2, 27–34. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/ds_2018_2_5 [in Ukrainian].

15. Petryk, O. O. (2018). Vnesok Natalii Slobodian u stanovlennia khudozhnikh tradytsii ta formuvannia repertuaru Lvivskoho baletu [Contribution of Natalia Slobodian to the establishment of artistic traditions and formation of Lviv ballet repertory]. *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadrov kultury i mystetstv*, 3, 227–231. URL : <http://journals.uran.ua/visnyknakkkim/article/view/147407> [in Ukrainian].

VASYL PIPASH' BIOGRAPHICAL AND CREATIVE PATH

Ivanna KOSTUR

*Ivan Franko National University of Lviv
Department of Directing and Choreography,
Valova Str., 18, Lviv, Ukraine, 79008
e-mail: Ivanna.Kostur@lnu.edu.ua*

Nadiya KIPTILOVA

*Ivan Franko National University of Lviv
Department of Directing and Choreography,
Valova Str., 18, Lviv, Ukraine, 79008
e-mail: Nadiya.Kiptilova@lnu.edu.ua*

The article systematizes collected data on Vasyl Onufriyovych Pipash, a prominent figure in the field of choreography in Ukraine from the mid-20th to the early 21st century. It explores his contributions as an artist, choreographer, educator in higher education, member of the music society, and artistic director of choreographic ensembles. The focus goes beyond professional activities to encompass his role in preserving and developing Ukrainian choreographic traditions. The research aims to present the biography and creative path of Vasyl Pipash, a notable figure in Ukrainian choreography from the mid-20th to the early 21st century. The methodology involves analyzing collected data, archival materials, and conducting interviews with various sources, including family, colleagues, friends, and students of V. Pipash.

The scientific novelty lies in the systematic presentation of various aspects of V. Pipash's creativity, including his role in different choreographic groups, contributions to the development of national choreographic art, and his key representation in the field. Based on collected data and family archives, the biography and creative path of Vasyl Onufriyovych Pipash are examined, highlighting his roles as an artist, rehearsal director of the Merited Academic Transcarpathian Folk Choir, ballet master of the National Ensemble of Song and Dance "Hutsulia", assistant at the Department of Conducting and Singing at Vasyl Stefanyk Precarpathian University, member of the National All-Ukrainian Music Society, and artistic director of the Folk Ensemble of Song and Dance "Cheremosh" at Lviv National University named after Ivan Franko.

Vasyl Pipash's significant contributions include his impact on the development of national choreography and active involvement in preserving and popularizing traditional Ukrainian dance forms. As an artist and ballet master, he not only passed on his talent and skill to the

younger generation but also actively contributed to innovative choreography. Additionally, his participation in the National All-Ukrainian Music Society underscores his significance as an expert in various cultural spheres. His contribution to the work of the Folk Ensemble of Song and Dance “Cheremosh” was defined not only by talent but also by great energy rooted in a deep understanding and love for Ukrainian folk culture.

Keywords: Vasyl Pipash, choreography, art, ballet master, choreographer, biography, folk dance, traditions, folk creativity.

Стаття надійшла до редколегії 19.12.2022

Прийнята до друку 30.12.2022